

Nicolai

Nr. 1 – februar 2012

POUL KREBS OG GLOBETOWN

DEN STILLE REVOLUTION

TEMA: FRIVILLIGHED I AARHUS

... fordi netværk handler om mennesker

FO-Aarhus.dk

Udgives af

FO-Aarhus' medlemsforening
Frederiksgade 78C
8000 Århus C.
Tlf.: 87 46 45 00
E-mail:
nicolai@fo-aarhus.dk

Ansvarshavende redaktør

Torben Dreier

Redaktion

Inge Madsen
Palle Vinther
Torben Dreier
Jette Bach

Oplag

4600

Layout & tryk

Opsætning & layout:
Sputnik Reklame
www.sputnikreklame.dk
Tryk:
Strandbygaard Grafisk a/s
tlf: 96 80 07 00

Nicolai

udkommer 4 gange om året. Bladet postbesørges til FO's kursusedtagere samt lægges frem på biblioteker og offentlige kontorer.

AftenskoleKlubben

AftenskoleKlubbens formål er at udbrede folkeoplysning indenfor almene, økonomiske, politiske, sociale og kulturelle emner; samt at arbejde for de idealer som De Forenede Nationer står for, samt at sikre medlemmernes indflydelse på FO's virke. Ved tilmelding til et af FO's kurser bliver man automatisk medlem af FO's medlemsforening for 10 kr., som overføres fra tilmeldingsgebyret.

DEBAT

Torben Dreier

Skoleleder

FOLKEOPLYSNING OG FRIVILLIGHED

Omkring nytår varslede borgmester Jakob Bundsgaard (S), at Aarhus kommune vil forvente, at frivillige i fremtiden overtager flere af de opgaver, der i dag løses kommunalt eller regionalt. For mig er det en både logisk og ønskværdig udvikling. Centralt i folkeoplysningen står vores ideal om aktivt medborgerskab, og frivilligt, socialt arbejde i bred forstand er på mange måder nerven i det aktive medborgerskab.

I FO-Aarhus arbejder vi meget målrettet med at udvikle forholdet mellem folkeoplysning og frivillighed. Det sker ud fra vores ønske om, at ideelle, debatskabende aktiviteter får rum og gode vilkår. Frivillige

foreninger og organisationer har brug for en professionaliseret infrastruktur, ofte helt lavpraktisk: mødelokaler, fotokopieringsfaciliteter osv., men også menneskelige netværk og inspirerende omgivelser er nødvendige.

Her kommer FO-byen ind i billedet. Frivillige aktiviteter som fx Vild med Ord, Komikkontoret, Demokrati i Europa og Læseforeningen, er blot nogle af de foreninger, som er eller har været tilknyttet FO-byen på særligt favorable vilkår, fx i form af hel eller delvis huslejev fritagelse. Seneste tiltag er en ny udnyttelse af Idebitikken. I februar rykker en flok studerende og arbejdsløse ind med deres

forskellige projekter, og også denne gruppe vil bidrage til dynamikken i FO-byen, det er jeg overbevist om.

Denne rolle som facilitator for frivillighed passer os godt, og jeg synes det er et slagkraftigt svar på den udfordring Jakob Bundsgaard stiller. Jeg ved godt, at udtrykket måske er smule fortærsket, men for mig er dette en ren win-win situation. For os på FO-Aarhus giver de frivillige dynamik og inspiration og hjælper os på deres måde til at blive det center for oplysning, netværk, ideudvikling og oplevelser, der er vores ideal.

KONKURRENCEN

Svarkuponen sendes/afleveres til FO-Aarhus, Frederiksgade 78C, 8000 Århus C. Du kan også sende dit svar via email til nicolai@fo-aarhus.dk. Besvarelsen skal modtages senest den 12. marts.

Til vinderen er der 2 flasker god rødvin.

1. Hvor mange læsegrupperledere har Læseforeningen uddannet indtil nu?

Vinder af sidste nummers konkurrence:
Lillian Gibskov, Merianvej 26 i Risskov

2. Hvor stort var det beløb, FO-Aarhus kunne uddele i december, som resultat af besparelse på portopuljen til julekort?

Svarene på konkurrencen i Nicolai nr. 1, 2010
1. 4%
2. 40%
3. Marts

3. Hvor mange organisationer og mindre grupper er brugere af Frivilligcentret i Grønnegade?

Navn: _____

Adresse: _____

BYENS FRIVILLIGHED

Foto: Udlånt af Frivilligcentret

Gry Trust Merzt er den ene af tre lønnede medarbejdere i Frivilligcentret. Desuden arbejder der 20 frivillige i administrationen.

Af Palle Vinther

»Det er ikke altid de mest altruistiske motiver, der ligger bag, når folk bliver frivillige her. Man får det godt selv, når man hjælper andre, og man bliver en del af et netværk – det tror jeg er drivkraften for mange. Og det vel det bedste ved det hele.«

Ordene strømmer energisk fra Gry Trust Mertz fra sekretariatet i Frivilligcentret i Grønnegade. Vi er blevet bænket i den for en gangs skyld tomme café i centret og har fået kaffen skænket. Det er en kølig mandag, lige over middag og vi er et helt lille selskab på besøg. Anledningen er, at FO-Aarhus har været vært for netværket INVOLWS første partnermøde i weekenden. INVOLW er et europæisk samarbejdsprojekt omkring frivillighed. De polske deltagere, Marcin Rola og Wojciech Knapik, har taget en ekstra dag i Aarhus og Lisbet Kristensen og Henrik Gram Nielsen fra FO-Aarhus har benyttet lejligheden til at vise dem nogle af de steder i byen, hvor man kan møde de frivillige.

Mulighedstænkning på Frederiksbjerg

Rundturen begyndte med morgenkaffe i Frivillighuset i Sct. Pauls Gade 25. Huset er det ene af 5 frivillighuse i Aarhus, og selv en tidlig mandag morgen summer det af liv. I den rummelige café er der morgenbuffet,

anrettet af nogle af dem, der har valgt at lægge deres bidrag til husets drift i køkkentjansen. Koordinator i huset er Lisbeth Nørlem, som kan fortælle at omkring 1200 mennesker på den ene eller anden måde har deres gang i huset hver uge. Mange kommer for at deltage i de mange tilbud i alt fra akvarelmaling og bridge over kor, musikaktiviteter, foto osv. til selve husets drift, dvs. alt det der skal gøres af praktisk arbejde for at få det hele til at køre: medlemsblad, hjemmeside, nyhedsbrev, it-support, lydteknik til de mange musikgrupper og så selvfølgelig kaffebrygning og køkkenet. Kodeordet på dette sted er mulighedstænkning. Det er nedfældet i §2 i husets vedtægter, men man behøver ikke læse vedtægterne for at kunne fornemme det på den rundgang, vi bliver tilbudt. Huset er kringlet og ikke alle steder lige rummeligt, og dog har omkring 50 foreninger deres hjem her, inklusive alt deres grej og udstyr. Og så kører det hele med hvad der svarer til

mindre end to heltidsstillinger på lønbudgettet. Man har fornemmelsen af, at alt er muligt i Sct. Pauls Gade!

Klostergadecentret og den dårlige selvmordsstatistik

Frokosten indtog vi på caféen i Klostergadecentret – en passende sted at starte besøget, for det er ofte nye gæsters indgang til centrets mange aktiviteter og en af de nytilkomne faciliteter.

»Klassisk mad lavet fra bunden, serveret af frivillige. Høj kvalitet, lav pris og god atmosfære«.

Sådan præsenterer caféen sig selv, og heri ligger pointen.

»Det med det klassiske, den gode gammeldags danske mad, er simpelthen noget vi lancerede ved caféens start for at få fat i vores målgruppe«, forklarer Tina Gerling, der i dag er leder af Foreningsbutikken på stedet. »Caféen kom til verden på baggrund af en grum aarhusiansk landsrekord i antal selvmord blandt ensomme ældre mænd. Mænd der bliver alene efter en ægtefælles død, er dob-

belt udsatte. Ofte har de ikke bidraget så meget til de mere praktiske sider af den daglige husholdning, så det falder dem ikke naturligt at lave mad, og dels har de ofte et meget spinklere netværk end kvinderne. Konceptet var – og er stadig – at få fat i denne gruppe, og et dagligt måltid varmt og veltillavet mad blev lokkemidlet – gerne med en øl og en dram til, hvis det er det, der skal til.« Siden starten er Klostergadecentret vokset til meget mere, men det er stadig den sociale indsats, der står i fokus. Selvorganiseringen og værtskabet for forskellige foreninger som i Sct. Pauls Gade er også en del af Klostergadecentrets profil, men stedets Foreningsbutik er noget særligt. Her tager man mod nye frivillige, afdækker deres resurser – fysiske og psykiske – og får dem ledt ind i nogle forpligtende arbejdsgruppesammenhænge. »Denne indledende snak med kommende frivillige har også det formål at beskytte dem. Hvis man gerne vil tage et nap med i køkkenet, er der ingen grund til

*Sådan
præsenterer
Frivillighuset i
Sct. Paulsgade
sig selv på
hjemmesiden.*

at man af høflighed påtager sig en hel ugentlig dag og så løber sur i det. Det skal gerne være en fornøjelse, og to timer en enkelt dag om ugen er bedre, hvis det er det, man faktisk kan klare», siger Tina Gerling. Foreningsbutikken er også behjælpelig med oprettelse af nye foreninger. Alt det, man måske ikke tænker over, når man brænder for en ting eller en aktivitet og gerne vil dele den med andre med samme passion: juraen i en forening, vedtægter, registrering, regnskab, måske en hjemmeside, et nyhedsbrev eller en folder. Alt det kan man kvit og frit få hjælp til at tackle i butikken. Og så kan ens initiativ sikkert også få husly på stedet. Klostergade-centret er nemlig i dag hjemsted for små 60 foreninger og interessegrupper, bl.a. en halv snes kor og bands.

Frivilligcentret i Grønnegade

Og så slutter vores lille polsk-danske tur rundt i den aarhusianske mangfoldighed af frivillighed hos Frivilligcenter Aarhus og Gry Trust Mertz. Hun fortæller om Centrets funktion og dets formål, som er at støtte, synliggøre og udvikle det lokale, frivillige, sociale arbejde. Her er der udelukkende fokus på social. Ca. 150 grupper og orga-

nisationer – nationale og internationale, store som fx Røde Kors, eller små som de mange selvhjælpsgrupper - har deres gang i centret. Huset rummer ti møderum i forskellig størrelse, og de er sjældent ledige. »Huset er fyldt til bristepunktet nu«, fortæller hun. »Faktisk er vi kommet i den kedelige situation, at vi må afvise mange, der gerne vil have plads her«. Vores polske gæster er tydeligt imponerede over det, de har hørt og set i dagens løb. De kan fortælle, at i Polen står frivilligt arbejde ikke særlig stærkt, ja for mange har det noget odiøst over sig, fordi det forbindes med den polske fortids partipampere for hvem ulønnet partiarbejde, mere end selvstændig dygtighed, var springbrættet til indflydelse – et system, det moderne politiske system i dag har arvet og stadig lider under. Caféen, der var tom da vi kom, er langsomt blevet levende. Da vi går ned ad den lange gang med møderum på begge sider, er mange af dem optaget. Det vil de være til langt over midnat.

Foto: Klaus Gottfredsen

DER ER 5 FRIVILLIGHUSE I AARHUS:

- Seniorcentret i Østergade 30,
- Langenæs Handicapcenter,
- Frivillighuset Sct. Pauls Gade 25,
- Værkstedet i Østergade 40 og
- Fristedet i Skæring.

KLOSTERGADECENTRET

har eksisteret i 40 år, de første mange år under navnet Pensionistsamrådet i Århus. Centret støttes med 2-3 årsværk fra Aarhus kommune, alle andre indtægter skaffes gennem fundraising.

INVOLW

er et samarbejdsprojekt med FO-Aarhus som koordinator. Netværket består af franske og polske institutioner samt Ældre Sagen. Formålet er at udveksle erfaringer og fremme international netværksdannelse omkring frivillighed.

Foto: Ursula Brogaard
Foto: Lisbet Kristensen

Uddannelsesdag for kommende læsegruppeledere på Moesgård.

Den stille (læse)revolution:

PROFESSIONELLE OG FRIVILLIGE MØDES I ET FÆLLES PROJEKT OG EN FÆLLES UDDANNELSE

I England har de i en årrække haft The Reader Organisation. I Danmark har vi siden 2009 haft en lillesøster til den. Den hedder Læseforeningen, har til huse i FO-byen, og er til dagligt til stede dér i skikkelse af Nanna Holm, næstformand i foreningen.

Læseforeningens virke bygger på en tro på – og erfaring for – at skønlitteraturen kan gøre noget for menneskene. At konfrontationen med god litteratur gør os klogere på os selv og verden, og at vi får det bedre, når vi åbner os for fiktionen og følger med ind i dens univers. Man ser læsningen som en velfærdskraft, fordi den også skaber socialt netværk og forbedrer livskvaliteten for alle, også for socialt udsatte personer. Læseforeningen opretter læsekredse, og det er der, det hele foregår. I modsætning til litterære studiekredse eller tra-

ditionel litteraturundervisning, er det ikke de dybsindige fortolkninger man dyrker i foreningens læsekredse, og deltagerne har da heller ikke forberedt sig hjemmefra. Her er der nemlig ikke noget der er rigtigt eller forkert. En i forsamlingen læser højt, holder på et tidspunkt en pause, og så kan enhver kommentere, dvs. man kan sige, hvad man føler eller tænker om det, man lige har hørt – eller man kan bare holde sin mund. Så går man videre, holder igen en pause og man er færdig, når novellen eller digtet ikke er længere, og ingen ønsker at sige mere. Denne metode er udviklet i The Reader Organisation og kaldes Guidet Fælles Læsning på dansk. Læseforeningen bygger udelukkende på frivilligt arbejde. Alle Læsegruppeledere arbejder uden løn, men Læseforeningen adskiller sig fra de fleste andre frivillige foreninger ved, at man professionaliserer de frivillige gennem et obligatorisk uddannelsesforløb, inden de kan fungere som læsegruppele-

dere. Uddannelsesforløbet, der kører over fire dage, forestås af Nanna Holm, Karen Marie Larsen og Mette Steenberg, der er formand for foreningen, og alle tre er selv uddannet i England hos The Reader Organisation. Men hvad betyder professionalisering så egentlig her? »Vi skelner ret skarpt mellem læsegruppe og terapi«, fortæller Nanna Holm. »En læsegruppe er ikke en terapigruppe, men at deltage i en læsegruppe kan under de rette omstændigheder have en terapeutisk effekt. Det kan måske lyde som ordkløveri, men for en læsegruppeleder er denne skelnen særdeles vigtig. Sjovt nok ses denne terapeutiske effekt først, når man ikke agerer terapeut, men holder sig til teksterne og hvad der sker, når vi læser dem. Der lader til at ske noget vigtigt psykologisk i de situationer, hvor man både 'glemmer' og husker sig selv på samme tid. Når det er sagt, så vil vi også ofte, så tit det nu lader sig gøre, samarbejde med en person på det sted, hvor læsegruppen holdes, f.eks. en psykiatrisk med-

arbejder eller en boligsocial medarbejder eller lignende, der kender deltagerne, og både kan 'samle op' mellem læsegruppemøderne, hvis der er brug for det, og give læsegruppelederen gode råd.«

Indtil nu er uddannet **32 læsegruppeledere**, og til marts er næste hold på 15 nye klar. Målet er at have 50 uddannede læsegruppeledere inden udgangen af 2012.

Uddannelsen tages ikke blot af personer, der vil være læsegruppeledere, men også af andre, fx bibliotekarer, lærere, psykologer, præster osv., der sigter på at bruge metoden i deres **professionelle arbejde**.

Uddannelsen til **læsegruppeleder** består af et forløb på 32 timer, fordelt på 4 kursusdage. Uddannelsen bliver superviseret af repræsentanter for The Reader Organisation, som Læseforeningen siden starten af 2011 har haft et formaliseret samarbejde med.

Foto: Klaus Sussie Pagh

KORT NYT siden sidst

FO-Aarhus' forfatterskole holdt den 6. december **Litterær Café i FO-byen**. Anledningen var udgivelsen af bogen »Fortællinger om død og andre forvandlinger«. Bogen er udgivet af Forlaget Ådalen, og indeholder kortprosa og noveller af de femten deltagere i forfatterskolens efterårsforløb. Bogen kan købes hos forlaget (www.forlagetaadalen.dk), er på 94 sider og koster 100 kr.

Aarhus Elites netværksgruppe 1 har udpeget skoleleder Torben Dreier til **»Årets Netværker«** 2011. »Typisk er Årets Netværkere personer, der har været med til at fremme samhandlen eller relationerne i gruppen. Aarhus Elite Netværk tæller lige for tiden godt 160 lokale og nationale virksomheder fordelt på seks grupper. Gennem en afstemning er den bedste netværker i hver gruppe blevet fundet. Personligheder er jo vidt forskellige, så derfor har vi valgt subjektive kriterier for valget af »Årets Netværker«, siger netværkskoordinator Bent Wachmann i en pressemeddelelse. FO-Aarhus er med i Aarhus Elite gennem sine sponsorater af Aarhus Håndbold og Bakken Bears.

Også i 2011 brugte FO-Aarhus e-mail, da venner, samarbejdspartnere og forretningsforbindelser skulle have den traditionelle **julehilsen**. Det gav en god besparelse på FO-Aarhus' portoudgifter, og denne besparelse gik igen i år ubeskåret videre til gode formål. Besparelsen var på 12.000 kr. og pengene blev uddelt i tre portioner á 4.000 kr. Kvindehuset i Viby fik penge til en udflugt til Silkeborg Museum for ældre minoritetskvinder. Flere forskellige grupper, heriblandt Musik- og Medieværkstedet, Lyngåskolen og Arvid Holm, indsamlede tidligere på året godt 20.000 kr. til tsunamiopfre og sent udviklede i Japan og dette beløb forøgede FO-Aarhus' portopulje med yderligere 4.000 kr. Endelig fik Kofoeds Skole midler til at afholde juleaften for deres elever.

Pr. 1. jan. 2012 er to af de tre grønne guider i Aarhus virksomhedsoverdraget fra FO-Aarhus til **Skolernes Læringscenter, SKOLF** i Brabrand. Her skal de bl.a. være med til at miljøcertificere skoler. Den tredje er Sussie Pagh. Hun har valgt ikke at flytte med til SKOLF og hun har derfor et halvt år endnu sin plads i FO-Aarhus' administration i Frederiksgade 78C, hvor hun laver mere 'traditionelle' grøn-og-gaver.

Husk **generalforsamlingen** i FO-Aarhus' aftenskoleklub. Den holdes den 23. februar kl. 16.00 i Café Nicolai i Folkeoplysningens Hus. Generalforsamlingen indledes med et foredrag af en rigtig aarhusianer, nemlig Anders Errboe, der vil fortælle om 50 års musiceren i Aarhus. Tilmelding på www.fo-aarhus.dk eller 8746 4550 (holdnr. 12-1155).

Æbler året rundt

Af Sussie Pagh, grøn guide

Selvom solsorte og mange andre dyr sætter pris på halv-rådne æbler, er det rart selv at have adgang til friske æbler året rundt. Man kan selvfølgelig købe æbler hele året i butikkerne, men de æbler, man selv har dyrket i haven kan også, hvis man har de rigtige sorter, og opbevarer dem på den rigtige måde, gemmes så de er velsmagende det meste af vinteren.

Generelt er det de sent modnede sorter som har længst holdbarhed. Fx kan Bodil de Neergaard, Belle de Boskoop, Cox Orange og Elstar holde sig helt til jul og Filippa, Golden Delicious, Ingrid Marie, James Grieve og Jonagold kan holde sig helt til februar.

Skal man opbevare æbler, skal man først og fremmest bruge æbler plukket direkte fra træet, så de ikke er blevet stødt ved at falde til jorden. Æblerne skal plukkes, så snart de er modne, dvs. så snart æblestilken slipper let fra træet. Når æblerne er plukkede skal de opbevares køligt og fugtigt og på et sted med god luftcirkulation. Om efteråret står de bedst et skyggefuldt sted udendørs. Æblerne lægges i kasser med god ventilation. Kasserne bør ikke stå direkte på jorden, og der bør være luft mellem kasserne, hvis man stabler flere oven på hinanden. For at holde på fugten omkring æblerne kan man lægge en pressending over eller spule med vand under kasserne, så der bevares et fugtigt miljø omkring æblerne. Bruger man presenning, skal den fra tid til anden løftes, så æblerne luftes. En smule nattefrost skader som regel ikke æblerne, men bliver det hård frost, bør æblerne tages ind i et køligt rum (optimalt 1-4°C).

Er opbevaringen af friske æbler for besværlig kan man jo altid ty til fryseren eller til syltekrukken. På hjemmesiden www.dyrkfrugt.dk kan man læse meget mere om æblesorter, deres modningstidspunkt og holdbarhed.

»DET ER DET LANGE SEJE TRÆK, DER BATTER«

En voksende frustration over, at bistandsarbejde fokuserer så meget på events, førte musikeren Poul Krebs til at gribe tingene anderledes an.

Af Palle Vinther

En container fuld af musikinstrumenter og grej, indsamlet på sidste sommers SmukFest i Skanderborg, er det seneste håndgribelige resultat af denne anderledes måde at gøre det på i samarbejdsorganisationen Globetown. Containeren fra bøgeskoven i Skanderborg er på vej til Nairobi-forstaden Kibera i Kenya, men er foreløbig ikke nået ret langt.

Hvad gik galt?

»Jamen der er sådan set ikke noget, der er gået galt«, forklarer Poul Krebs. »Problemet er bare, at alle vi musikmennesker, der gerne vil gøre en indsats for, at de fattige unge i Kibera får noget ordentlig grej at arbejde med, måske har grebet det lidt naivt og rock n' roll agtigt an og haft for lidt respekt for alle de stive formaliteter, der skal overholdes i internationalt bistandsarbejde. Vi var advaret, men nu er der ved at være styr på det, ikke

mindst takket være Erik Junge Madsen, vores projektleder, som er helt fantastisk til at finde løsninger på de her problemer.

Havde det ærlig talt ikke været lettere, at overlade det her til de etablerede hjælpeorganisationer?

Jo, uden tvivl. Jeg synes bare ikke traditionelt hjælpearbejde er særlig tilfredsstillende. Jeg får 2-3 henvendelser om ugen året rundt om at stille op til støttekoncerter, men siger som regel nej. Du kan fint få meget opmærksomhed, også i pressen, med en støttekoncert eller en indsamling, men hvad så bagefter? Hvad sker der så? Har det hjulpet? Det får vi sjældent noget at vide om, for bagefter bliver der stille om det i pressen.

Det er der Globetown griber det anderledes an. Vi er netop ikke en hjælpeorganisation på den måde, og det er i øvrigt

der, alle de formelle problemer kommer ind. Vi definerer os som en organisation for kulturel udveksling omkring to ting som altid har fremmet dialog, nemlig sporten og musikken. Et ligeværdigt samarbejde med de mennesker i Kibera, præget af respekt. Jeg har været dernede og spille koncerter og de har været her og spillet og holdt workshops. Sådan noget giver kontinuitet og begge parter vinder på det. *Det sidste er jo en god sidegevinst ...*

»Nej, jeg synes ikke man kan kalde det en sidegevinst. Vi har på intet tidspunkt i Globetowns liv haft svært ved at finde hverken sponsorer eller frivillige, og jeg kan se, at det at de selv kan bruge det her til noget, er det der driver dem, så jeg vil hellere kalde det en forudsætning.«

Globetown

Den første spæde ide om at oprette Globetown kom som en inspiration fra landmændene på Samsø, hvor Poul Krebs og familien boede i en årrække. Samsingerne kørte et udviklingsprojekt med landmænd i østeuropa, hvor de hjalp til med at udbrede andelstanken.

FO-Aarhus støtter Globetown økonomisk.

Globetown har bredt sig til Austin, Texas hvor Poul Krebs og hans kone Ulla Bille Krebs har kontakter. I Austin holdes til sommer en festival og der vil der også blive opstillet en container til gear og grej, og den sendes efterfølgende til Haiti.

POST

PP

DANMARK

FO-Aarhus

For di netværk handler om mennesker

GAMMEL KIRKEGÅRD UDGRAVET MIDT I AARHUS

Af Bo Billeskov Grünberger,
Folkekirkeinfo, FO-byen

Inde i det mest centrale Aarhus måtte gravemaskinerne i efteråret vige for et hold af arkæologer fra Moesgaard, der gik i gang med at udgrave det, de mener er en middelalderkirkegård, der har ligget der, hvor FO-Aarhus og pubben Sherlock Holmes i dag ligger.

Ikke langt fra Vor Frue Kirke, der også husede et dominikanerkloster, har der tilbage i slutningen af 1400 tallet ligget et karmeliterkloster, som i dag ikke længere findes. Det har ligget i området mellem Christiansgade og Frederiksgade, hvor FO-Aarhus og Sherlock Holms Pub i dag ligger.

Men det er måske ikke karmeliterklosterets kirkegård, der blev udgravet, men en endnu ældre kirkegård fra en sognekirke, som kan have ligget på stedet før klosteret kom til. I middelalderens Aarhus lå området et stykke syd for bymuren, og der har måske været tale om en mindre landsbykirke, som senere er blevet omdannet til kapel.

»Vi har fundet både mænd og kvinder af forskellige aldre, og endda et lille spædbarn, der er blevet begravet på stedet. Det kan derfor være at kirkegården har tilhørt en landsbykirke, da klostrets kirkegårde for det meste var forbeholdt munkene og enkelte rigmænd,« fortæller Susanne Østergaard, der er en af arkæologerne, som var med til udgravningen.

Udgravning har været vanskelig

I bogen »Det skjulte Århus« kan man læse, at man i mange år har vidst, at der har ligget et gammelt kloster og en gammel kirke på stedet. Men det har været vanskeligt at komme til at grave ud på stedet, fordi der er bygget på området.

Karmeliterklosteret har ligget syd for åen, i det område der i dag svarer til Frederiksgade 72-78. Kapellet har ligget omkring Frederiksgade 74-76, hvor pubben The Golden Lion i dag ligger. Der er i dag kun udgravet enkelte steder, hvor klosteret har ligget, men man ved, at kapellet har haft en langstrakt form, og har været omkring 50 meter lang.

Kirkegård fra pesten

Kirkegården som blev gravet ud stammer måske fra tiden før klosteret, hvilket vil sige 12-1300 tallet. Det var en tid, hvor pesten hærgede Europa, og kan forklare, at man har fundet ligene af både unge og gamle på kirkegården. Den pest, vi i dag kender som »Den sorte død«, kom til Danmark i 1349/50 og udslættede omkring halvdelen af befolkningen, og medførte at store landområder lå øde hen.

Hvis du er interesseret i at læse mere om det historiske Aarhus, så kig nærmere på bogen 'Det skjulte Århus'.

Kvinde
kend dit
JOB

Kurser og
workshops
for kvinder
26. marts i
Musikhuset

facebook.com/kvindekendditjob